

al-Qa'qa' ibn 'Amr al-Tamimi

Innehåll

- Var al-Qa'qa' en sahabi?
- al-Qa'qa's jihad
- Riddakrigen
- Iraks erövringar
- al-Qa'qa' i slaget vid al-Qadisiyya
- Erövringen av al-Mada'in och Nahawand
- Hans roll i Levantens erövringar
- Hans roll i Egyptens erövring

al-Qa'qa' ibn 'Amr al-Tamimi var en av de stora muslimska befälhavarna som gjorde stora insatser i striderna mot perser och romare. Hans rykte spreds i erövringarna av Levanten och Irak, och han deltog i erövringen av många städer som Damaskus och al-Mada'in. Han var känd för sitt mod i stora slag som al-Qadisiyya och Yarmuk, och han hade även förmåga att beskriva striderna i tal och poesi. Abu Bakr al-Siddiq sade om honom:

"al-Qa'qa's röst i armén är bättre än tusen män."

Han tillhörde den arabiska stammen Tamim, som hade hög status både i islam och i jahiliyya. Hans bror var 'Asim ibn 'Amr, som deltog med honom

i Persiens erövringar.

Var al-Qa‘qa‘ en sahabi?

Lärda har olika uppfattningar om al-Qa‘qa‘’s status. Vissa säger att han var en sahabi och hänvisar till två hadither som tillskrivs honom, där han sade att profeten ﷺ frågade honom:

”Vad har du förberett för jihad?” Han svarade: ”Lydnad mot Gud och Hans sändebud, och hästar.” Profeten sade: **”Det är den högsta graden.”**

Men hadithlärda menar att dessa hadither är svaga. Ibn ‘Abd al-Barr sade om al-Qa‘qa‘ och hans bror ‘Asim:

”De har ingen bevisad sahaba-status, inget möte med profeten och ingen autentisk hadith.”

Enligt flera källor räknas al-Qa‘qa‘ därför som **tabi‘i**, inte sahabi.

al-Qa‘qa‘’s jihad

Hans roll framträdde efter profetens död, då han deltog i de stora händelserna och erövringarna under de rättleda kaliferna.

Riddakrigen

Efter profetens död avföll många arabiska stammar från islam. Bland dem fanns ‘Alqama ibn ‘Alatha al-‘Amiri, som samlade trupper i Banu Ka‘b och planerade att anfälla Medina. När Abu Bakr fick veta detta skickade han al-Qa‘qa‘ och sade:

”Gå och överraska ‘Alqama ibn ‘Alatha. Kanske tar du honom åt mig eller dödar honom. Vet att snabb handling är botemedlet mot fara.”

al-Qa‘qa‘ ledde en styrka mot honom. När ‘Alqama flydde tog al-Qa‘qa‘

hans familj till kalifen. Enligt vissa källor förklarade de att de inte stödde hans handlingar, och Abu Bakr lät dem gå. Andra säger att 'Alqama återvände till islam och benådades.

Iraks erövringar

al-Qa'qa' deltog i de stora striderna i Irak. När Khalid ibn al-Walid marscherade dit skickade Abu Bakr förstärkningar under al-Qa'qa's ledning och sade:

"Ingen armé som har honom med sig kommer att besegras."

Den första striden mot perserna var **slaget vid Dhat al-Salasil**. Hurmuz, persernas befälhavare, utmanade Khalid på envig och planerade att döda honom genom bakhåll. Men al-Qa'qa' och andra ryttare rusade fram och räddade Khalid. Muslimerna vann slaget.

al-Qa'qa' deltog också i:

- **Erövringen av al-Hira**, där Khalid utsåg honom till ställföreträdare.
- **Slaget vid al-Hasid**, där han besegrade perserna och dödade deras ledare.
- **Slaget vid al-Musaykh**, där han och tre andra befälhavare besegrade Huthayl ibn 'Imran al-Taghlibi.
- **Slaget vid al-Farad**, där muslimerna besegrade en koalition av perser, romare och arabiska kristna.

al-Qa'qa' i slaget vid al-Qadisiyya

Slaget varade i fyra dagar. Den första dagen var svår för muslimerna. På den andra dagen, **Yawm al-Aghwath**, anlände förstärkningar från Levanten — 6 000 soldater under Hisham ibn Otba, med al-Qa'qa' i spetsen. Deras ankomst vände striden.

al-Qa'qa' använde en briljant taktik: han red i förväg med 1 000 ryttare och delade dem i grupper om tio. Varje grupp skulle rida in på slagfältet en efter en, så att fienden trodde att förstärkningarna var oändliga.

Han uppmanade muslimerna:

”Jag har kommit med ett folk som, om de vore i er situation, skulle avundas er ära. Gör som jag gör!”

Han utmanade persernas främste krigare **Bahuman Jadhuyah**, som hade lett persernas seger vid al-Jisr. al-Qa‘qa‘ dödade honom och stärkte muslimernas moral.

När perserna använde elefanter för att skrämman muslimernas hästar använde al-Qa‘qa‘ en list: han klädde kameler i tyg och rustning så att de såg större och skräckinjagande ut. Persernas hästar flydde, och muslimerna tog över initiativet.

På den tredje dagen, **Yawm ‘Ammas**, fortsatte han att kämpa hårt. När elefanterna återvände utsåg Sa‘d ibn Abi Waqqas al-Qa‘qa‘ och hans bror ‘Asim att döda den vita elefanten. De stack sina spjut i dess ögon och högg dess snabel tills den föll.

På den sista dagen, **Yawm al-Qadisiyya**, höll al-Qa‘qa‘ tal och sade:

”Segern kommer efter en timmes tålamod. Håll ut, för segern kommer med uthållighet.”

När perserna flydde förföljde han dem. Sa‘d prisade honom och stammen Tamim för deras insatser.

Erövringen av al-Mada’in och Nahawand

al-Qa‘qa‘ deltog i erövringen av **al-Mada’in**. Hans bror ‘Asim ledde den första styrkan som korsade Tigris, besegrade perserna och säkrade vägen för resten av armén.

Han deltog också i:

- **Erövringen av Jalula’**, där han dödade persernas ledare Mihran Razi.
- **Erövringen av Hulwan**, där Omar utsåg honom till guvernör.

I **slaget vid Nahawand** (år 21 AH) utsågs han till ledare för kavalleriet. Muslimerna använde en list: en liten styrka skulle låtsas förlora och dra sig tillbaka, så att perserna följde efter dem — och då skulle huvudarmén anfalla. al-Qa‘qa‘ ledde denna styrka och genomförde planen perfekt. Slaget var ett av de hårdaste i Persiens historia, och muslimerna segrade.

Hans roll i Levantens erövringar

al-Qa'qa' deltog i **slaget vid Yarmuk** som befälhavare över en styrka på 1 000 man. Han och 'Ikrima ibn Abi Jahl var de första som inledde striden. Muslimerna segrade och romarna besegrades.

Han deltog i belägringen av **Damaskus**, där han var bland de första som klättrade upp på murarna och ropade takbir. Staden föll.

Han deltog också i erövringen av:

- **Fahl**
- **Hims**, där han kämpade tappert tills staden föll

Hans roll i Egyptens erövring

När 'Amr ibn al-'As marscherade mot Egypten år 18 AH var al-Qa'qa' med honom. De belägrade **al-Farama** i en eller två månader och erövrade den i Muharram år 19 AH.

De fortsatte till **Bilbays**, där de belägrade staden i en månad. Där fanns **Artabun** och **Armanusa**, dotter till al-Muqawqis, som var på väg till Qaysariyya för att gifta sig med Herakleios son. Muslimerna besegrade garnisonen och tog fångar, inklusive Armanusa.

'Amr rådfrågade al-Qa'qa' och Yazid ibn Abi Sufyan om vad han skulle göra med henne. De föreslog att hon skulle frigges. 'Amr skickade henne till hennes far med alla hennes ägodelar, eskorterad av Qays ibn Sa'd ibn Obada.

Källor

- Ibn al-Athir: *Asad al-Ghaba fi Ma'rifat al-Sahaba*
- Ibn 'Asakir: *Tarikh Dimashq*
- Ibn Hajar al-'Asqalani: *al-Isaba*
- Ibn 'Abd al-Barr: *al-Isti'ab*